

A LA MOSTRA DE CINEMA DE VENÈCIA S'HA PRESENTAT 'WATER'

Imma Merino

Periodista

ELS MIRALLS DE LA FICCIÓ

Cinema a favor del diàleg

Ara que s'ha estrenat entre nosaltres un pel·lícula en què una jove francesa resident a Jerusalem llença al mar de Gaza una ampolla amb un missatge ple de preguntes adreçat a un palestí desconegut és oportú fer present que hi ha qui treballa en el món del cinema per afavorir un diàleg entre palestins i jueus. Una d'aquestes persones és la israeliana Yael Perlov, muntadora, productora i professora de muntatge al departament de cinema i televisió de la universitat de Tel Aviv. Els atzars de la vida cinèfila van fer que la conegués fa uns cinc anys arran de la projecció al festival de Torí de l'extraordinari *Diary*, film que el seu pare, David Perlov, va realitzar entre 1972 i 1982 fent-hi present el conflicte entre palestins i jueus amb una perspectiva molt crítica respecte a certes actuacions del seu Estat: en un dels episodis s'indigna davant d'Ariel Sharon, que, com a ministre de Defensa, no va assumir la responsabilitat israeliana en la matança de palestins als camps de refugiats de Sabra i Shatila. Com en altres aspectes, però amb la seva marcada personalitat, Yael Perlov ha heretat l'esperit crític del pare: una vegada vaig visitar-la a Tel Aviv i va connectar amb una organització, en què hi treballen voluntaris jueus i palestins, perquè féssim un recorregut per Jerusalem Est que va provocar-li una indignació creixent i desolada a mesura que observava l'ocupació cobijosa.

PERÒ A MÉS D'INDIGNAR-SE, Yael Perlov actua i és així que, des de la universitat de Tel Aviv, dirigeix un projecte que reuneix joves jueus i palestins en films col·lectius d'episodis a l'entorn d'un tema: amb la col·laboració com a tècnics d'estudiants de la Universitat de Tel Aviv, en els quals Yael Perlov ha observat una predisposició absoluta a treballar en un rodatge palestí, cada cineasta escollit dirigeix un curt, que tant pot ser una ficció o tenir un caràcter documental, tot i que, de fet, sempre hi ha una barreja d'una cosa i l'altra. En tot cas, sense voler donar necessàriament la raó a Jean-Luc Godard, que en un moment memorable del seu film *Notre musique* afirma que els jueus tenen el privilegi de la ficció mentre que els palestins estan condemnats al documental, Yael Perlov ha observat que els cineastes jueus tendeixen més a la ficció, mentre que els palestins necessiten el documental per testimoniar el seu poble pateix en els territoris ocupats.

DEL PROJECTE N'HAN SORTIT dos films: *Coffee* i *Water*. Dos temes relatius a substàncies líquides que formen part de la vida quotidiana i que, a més, tenen molt de joc i tradició cinematogràfica.

JORDI SOLER

L'aigua passa com el temps, com la vida. Però, a més, s'ha convertit en un bé molt preuat per la seva escassetat en molts de llocs que fa que tant sigui una inquietud ecologista prioritària com una mesura de les diferències econòmiques. Pel que fa a *Coffee*, és una producció de l'any 2009 que ha girat per diversos festivals d'arreu del món, però que malauradament no s'ha projectat entre nosaltres. Vaig veure-la aviat farà dos anys al festival de Montpeller. Conservo a la memòria la presència de dos venedors de cafè: un al Ckeck-point de Qalandiya, a prop de Ramallah, i l'altre al camp de refugiats d'Al Amari. *Water*, i per això escric ara aquest article, s'acaba de presentar a Venècia. No he estat a la Mostra i no he vist el film, però n'he llegit comentaris elogiosos, no només pel que fa a la seva dimensió política, sinó també en relació amb la seva qualitat cinematogràfica. No m'estranya. Yael Perlov és una dona moralment i políticament compromesa, però també com-

promesa amb el cinema. Potser, de fet, és el mateix.

TAMBÉ HE LLEGIT UNA ENTREVISTA breu i preciosa a la directora del projecte publicada en un noticiari de la mateixa Mostra de Venècia. Només dos detalls. Yael Perlov hi explica que un dels curts s'origina en una experiència personal que li va relatar un actor palestí amic seu, Mohammad Bakri, i en la qual va veure una metàfora del conflicte israelià-palestí: una anciana veïna seva, una supervivent de l'Holocaust, va demanar-li que l'ajudés a posar-se les gotes als ulls, sense les quals no podia reconèixer què és un àrab-palestí. A vegades la visió és la d'un prejudici. Contra els prejudicis i el conformisme, Yael Perlov declara: "Una persona pot ser pessimista i, pensant que és irresoluble, no pot fer res respecte a la situació política de la zona. Personalment, no puc abandonar una posició activa i lluitar contínuament per crear un diàleg".

Projecte col·lectiu

Àngel Quintana

Periodista i professor

Rellegeixo les *Cròniques parlamentaries* de Josep Pla. L'escriptor és enviat a Madrid per *La Veu de Catalunya* per donar compte de l'evolució de la vida parlamentària després de la instauració de la Segona República. Des d'allà explica, de forma admirable, els canvis estructurals que comporta la República. En una de les seves cròniques comenta que ha assistit a una conferència de Juan Negrín. A la xerrada es parla de les col·lectivitzacions, de la lluita de classes, de les reformes agràries i de la força que comencen a tenir determinades teories marxistes dins les estructures de poder de la República. En un moment del debat posterior a la xerrada es planteja la qüestió del "separatisme català". Pla constata com l'auditori que havia seguit totes les dissertacions polítiques comença a posar-se nerviós i es genera una gran polèmica a la sala perquè hi havia alguna cosa que desconcerta més que totes les possibles polítiques socials. Les reflexions de Josep Pla ens deixen clar que el nerviosisme de Madrid per la qüestió catalana ve de lluny. Hi ha alguna cosa que des de fa molts anys inquieta i que altera una certa classe que es nega a comprendre i a escoltar.

La lectura de Josep Pla, amb l'horitzó de la manifestació de dimarts, em porta, però, cap a altres camins. En un moment en què ningú parla de lluita de classes, en què la crisi econòmica desmunta la societat del benestar i augmenten les diferències socials, es produeix un clam unànim per la independència. Es genera l'aliança transversal de diferents col·lectius en defensa dels drets d'un poble. Josep Ramoneda deia que el factor clau per entendre l'èxit de l'independentisme residia en el fet que, en un moment en què els governs no paren de dir que no hi ha sortida possible de la crisi, la independència ofereix una cosa que ha estat la base de les transformacions polítiques i que ara ningú dona: la possibilitat d'un futur millor. Els projectes polítics que sempre han triomfat són els que generen esperança i il·lusió. El moviment dels indignats, per exemple, com a moviment de posada en crisi col·lectiva dels valors, ha tingut el problema que la indignació funcionava com a reacció però no sabia articular-se com a esperança d'un futur millor. En canvi, l'independentisme intenta remoure l'esperança a partir d'un possible projecte popular i esclata quan la política es troba més necessitada que mai de projectes amb força col·lectiva.